

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 56/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Finnairin toimitusjohtajan bonuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Veronika Honkasalon /vas. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 56/2021 vp:

Onko Finnairin johdon palkitseminen yhtiön talousvaikeuksissa ollut kohtuullista ja oikeudenmukaista ja

mitä hallitus aikoo nyt ja jatkossa tehdä valtionyhtiöiden johdon mittaville bonuksille, jotka komissio on kieltänyt valtioneuvoston hyväksymisen ehtona?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtio ei omistajana tee palkitsemista koskevia yrityskohtaisia päätöksiä, mutta valtioneuvosto on keväällä 2020 julkistetun omistajapoliittisen periaatepäätöksen yhteydessä ottanut kantaa palkitsemiseen. Kannanoton mukaan yhtiöiden johdon palkitsemisen tason on oltava kohtuullisessa suhteessa yhtiön kokoon, sen tehtäviin, asemaan markkinoilla sekä yleiseen johdon palkkatasoon. Valtio edellyttää omistajana, että palkitseminen on kohtuullista, oikeudenmukaista ja läpinäkyvää, ja että soveltuvien osin myös henkilöstön kohdalla käytetään kannustavia palkkarakenteita, joissa hyvästä tuloksesta tai työsuorituksesta palkitaan. Lisäksi valtio-omistaja odottaa yhtiöiltä yritysvaluutan integroimista palkitsemiseen.

Palkitseminen on yhtiön hallituksen työkalu. Palkitsemisohjelmista, niissä käytettävistä mittareista ja palkitsemisen tavoitetasoista vastaa aina yhtiön hallitus.

Kannustinpalkkiot ovat yleisesti käytössä osana toimitusjohtajien palkitsemista, sillä palkitsemisjärjestelmät ovat olennainen osa parhaan osaamisen motivointia ja rekrytointia yrityksissä. Myös valtio-omisteisissa yhtiöissä on perusteltua sitoa osa toimitusjohtajan kokonaisansaintamahdollisuudesta suoritusperusteiseen palkitsemiseen, sillä valtionyhtiöiden on kyettävä palkkaamaan johtajia kilpailukykyisin ehdoin.

Finnairin mukaan sen hallitus päätti kannustinpalkkioiden maksamisesta vuoden 2020 alussa. Yhtiön toimitusjohtajalle Topi Mannerille maksettiin vuoden 2020 alussa kannustinpalkkiot, jotka perustuivat vuoden 2019 lyhyen aikavälin kannustinohjelmaan sekä vuosien 2017–2019 pitkän aikavälin kannustinohjelman suoritusjaksoihin ja tuloksiin. Pitkän aikavälin kannustinohjelmassa Manner oli mukana toimikautensa alusta eli 1.1.2019 lähtien.

Vuonna 2019 Finnairin liikevaihto kasvoi yli 9 % ja vertailukelpoinen liiketulos oli 162,8 miljoonaa euroa. Normaalin käytännön mukaisesti palkkiot maksettiin vuoden 2019 tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen eli keväällä 2020. Kannustinpalkkiot maksettiin vuodelta 2019 normaalisti myös kaikille muille finnairilaisille, jotka ovat palkitsemisohjelmien piirissä.

Euroopan komissio antoi Finnairin osakeantiin liittyvän valtioneuvoston päätöksen 9.6.2020. Päätöksessä komissio asetti myös rajoituksia johdon palkitsemiselle: ylimmän johdon peruspalkkaan ei saa tehdä korotuksia ja kannustinpalkkioita ei saa maksaa lainkaan ennen 31.12.2022 päättyvän tilikauden loppua. Päätös ei tullut voimaan takautuvasti, eikä se siis vaikuttanut aiemmin vuodelta 2019 maksettuihin kannustinpalkkioihin.

Finnair on komission päätöksen mukaisesti jäädyttänyt toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkat vuoden 2019 tasolle ja perunut pitkän ja lyhyen aikavälin kannustinohjelmat rajoituksen kohteena olevalta ajanjaksolta.

Finnairin mukaan sen toimitusjohtaja kuuluu tällä hetkellä kahteen kannustinohjelmaan: syksyllä 2020 tiedotettuun uudelleenrakennuskannustinohjelmaan, jonka perusteella kannustinpalkkiota voidaan maksaa vuoden 2023 loppupuolella, sekä vuosien 2021–2023 osakepalkkio-ohjelmaan, jonka perusteella kannustinpalkkiota voidaan maksaa keväällä 2024. Molemmat ohjelmat täyttävät yhtiökokouksen hyväksymän palkitsemispolitiikan, Suomen valtion palkitsemisohjeen ja Euroopan komission valtioneuvoston päätöksen vaatimukset. Jos palkkioita näistä ohjelmista aikanaan maksetaan, se tarkoittaa, että Finnair on selvinnyt koronasta voittajana ja saavuttanut ohjelmien kunnianhimoiset tavoitteet. Näiden tavoitteiden saavuttaminen on myös kaikkien osakkeenomistajien etujen mukaista.

Finnair tulee aikanaan raportoimaan ohjelmien ehtojen perustana olevien mittareiden kehityksestä ja palkkiojärjestelmistään säännöllisesti taloudellisen raportointinsa yhteydessä.

Olen viestinyt kaikille valtionyhtiöille huhtikuussa 2020 periaatepäätöksen hyväksymisen yhteydessä, että nykyisessä koronaviruksen luomassa tilanteessa kehotan painottamaan kaikessa johdon palkitsemisessa pidättyvyyttä ja kriisitietoisuutta. Tämä on edelleen hyvä periaate, koska valitettavasti koronavirus on edelleen keskuudessamme ja esimerkiksi sen negatiiviset vaikutukset lentoliikennesektorin kehitykseen ovat huomattavat.

Helsingissä 8.3.2021

Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen